

گلستان اندیشه

مؤلف:

حسین غفاری ساروی

نشر شوق

سرشناسه : غفاری ساروی، حسین، ۱۳۴۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : گلستان اندیشه / حسین غفاری ساروی.
 مشخصات نشر : ساری شوق، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۴۰۸ ص.
 شابک : ۵۵۰۰۰ ریال : ۵-۱-۰۱-۲۸۰۱-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.
 موضوع : اسلام - عقاید
 موضوع : اسلام -- عقاید -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ۸۵۷۳ع/۱۱BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۷
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۳۴۸۵۸۴

این کتاب با حمایت معاونت فرهنگی
 وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است.

شناسنامه کتاب

نام کتاب گلستان اندیشه
 تألیف حسین غفاری ساروی
 ویراستاری مشتاق
 تأیید و صفحه آرایی موسی حشمتیان
 نوبت چاپ اول - ۱۳۹۰
 تیراژ ۳۰۰ نسخه
 چاپ عترت
 قیمت ۵۵۰ ریال
 شابک : ۵-۱-۰۱-۲۸۰۱-۹۶۴-۹۷۸
 ISBN 978-964-2801-01-5

۰۹۱۱۱۵۳۲۸۶۷

نشر شوق

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

Email: shogh_sari@yahoo.com

فهرست

۷	پیش گفتار
۱۵	گلخانه نخست: لزوم تحقیق پیرامون دین
۲۱	گلخانه دوم: دین چیست؟
۲۷	گلخانه سوم: راه های شناخت
۳۳	گلخانه چهارم: انواع موجودات
۳۹	گلخانه پنجم: اثبات واجب الوجود
۴۵	گلخانه ششم: صفات سلبی واجب الوجود
۵۱	گلخانه هفتم: صفات ثبوتی واجب الوجود
۵۷	گلخانه هشتم: یگانگی خداوند
۶۳	گلخانه نهم: توحید و شرک
۶۹	گلخانه دهم: جهان بینی مادی
۷۹	گلخانه یازدهم: ترس ، جهل و ایمان به خدا
۸۷	گلخانه دوازدهم: شناخت شهودی
۹۵	گلخانه سیزدهم: جبر و اختیار
۱۰۳	گلخانه چهاردهم: قضا و قدر
۱۱۱	گلخانه پانزدهم: عدل الهی
۱۱۷	گلخانه شانزدهم: نیاز بشر به وحی
۱۲۵	گلخانه هفدهم: عصمت و اطمینان
۱۳۳	گلخانه هجدهم: راه های شناخت پیامبر
۱۳۹	گلخانه نوزدهم: پیامبران
۱۴۷	گلخانه بیستم: پیامبر اسلام ﷺ
۱۵۵	گلخانه بیست و یکم: رازهای اعجاز قرآن (۱)
۱۶۵	گلخانه بیست و دوم: رازهای اعجاز قرآن (۲)
۱۷۵	گلخانه بیست و سوم: رازهای اعجاز قرآن (۳)

۱۸۵	 گلخانه بیست و چهارم: تحریف نشدن قرآن
۱۹۹	 گلخانه بیست و پنجم: پایان نبوت
۲۰۷	 گلخانه بیست و ششم: امامت
۲۱۹	 گلخانه بیست و هفتم: ویژگی های امامان (علیهم السلام)
۲۳۳	 گلخانه بیست و هشتم: مهدی موعود (عج)
۲۴۵	 گلخانه بیست و نهم: دوران غیبت
۲۵۵	 گلخانه سی ام: ولایت فقیه
۲۶۵	 گلخانه سی و یکم: معاد
۲۷۳	 گلخانه سی و دوم: یاد معاد
۲۸۳	 گلخانه سی و سوم: انسان چیست؟
۲۹۳	 گلخانه سی و چهارم: مرگ
۳۰۱	 گلخانه سی و پنجم:برزخ یا عالم قبر
۳۱۳	 گلخانه سی و ششم: معاد
۳۲۵	 گلخانه سی و هفتم: شبهات منکران معاد
۳۳۷	 گلخانه سی و هشتم: در آستانه قیامت
۳۴۷	 گلخانه سی و نهم: حوادث قیامت (۱)
۳۵۹	 گلخانه چهل: حوادث قیامت (۲)
۳۶۹	 گلخانه چهل و یکم: حوادث قیامت (۳)
۳۷۹	 گلخانه چهل و دوم: نگاهی به جهنم
۳۸۹	 گلخانه چهل و سوم: بهشت برین
۳۹۷	 گلخانه چهل و چهارم: دعا و وداع
۴۰۱	 منابع و مأخذ

پیش گفتار

﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾^۱

«او خدایی است که با فرشتگانش بر شما درود و صلوات می‌فرستد تا از تاریکی‌ها به سوی نور هدایتان کند».

مهم‌ترین دغدغه پیامبران الهی (علیهم‌السلام) ساختار تفکر بشریت بود که تأثیر مستقیم در اصلاح رفتار و کردار انسان‌ها خواهد داشت. «يُثِيرُوا لَهُم دَفَائِنَ الْعُقُولِ»^۲.

«پیامبران آمدند تا عقل‌های دفن شده (زیر خروارها اوهام و خرافات و جهالت‌ها) را بیرون بیاورند».

آنان در این راه از هیچ کوششی دریغ نکردند. از دعوت مردم به تعقل^۳ و تفکر^۴ و تعلّم^۵ گرفته تا ترویج روش‌های جاهلانه^۶ و پیروی کورکورانه از آبا و اجداد.^۷

(۱). احزاب ۴۳/۳۳.

(۲). نهج/خ ۱.

(۳). بقره ۴۴/۲، آل عمران ۶۵/۳، انعام ۳۲/۶، یونس ۱۶/۱۰، هود ۵۱/۱۱، و...

(۴). بقره ۲۱۹/۲ و ۲۶۶، انعام ۵۰/۶، اعراف ۱۸۴/۷، روم ۸/۳۰، و...

(۵). بقره ۱۰۶/۲ و ۱۰۷، نساء ۱۱۳/۴، مائده ۴۰/۵، حج ۷۰/۲۲، و...

(۶). بقره ۶۷/۲، انعام ۳۵/۶ و ۱۱۱، اعراف ۱۳۸/۷ و ۱۹۹، هود ۲۹/۱۱ و ۴۶، قصص ۵۵/۲۸، زمر ۶۴/۳۹، و...

(۷). بقره ۱۷۰/۲، مائده ۱۰۴/۵، اعراف ۲۸۷، شعرا ۷۴/۲۶، نساء ۶۲/۳۴، نجم ۱۲/۵۳، و...

در جایی از «سخن حق» با «قول طیب (و پاک)»^۱ یاد می کند، و در جای دیگر با «قول سدید (و محکم)»^۲ و سرانجامش را رسیدن به نور می داند.

سخن حق، هم خودش روشن است و هم دیگر افکار و اندیشه ها را روشن می سازد. چرا که در تاریکی، زشت و زیبا هیچ کدام خود را نشان نمی دهند. اما وقتی تاریکی جهل رفت و نور علم و عقل آمد همه چیز را روشن می سازد و چهره واقعی حق و باطل را نمایان می کند.

آن گاه عظمت این فود نورانی را آن قدر بالا و والا می داند که علاوه بر درود و صلوات بر پیامبرش، چنین افراد نورانی را نیز با درود و صلوات به سوی نور همراهی می نماید.^۳

در جایی دعوت به برهان می کند و می فرماید:

﴿قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾.^۴

«بگو: برهانتان را بیاورید، اگر راست می گوئید».

(۱). ﴿وَهْدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهْدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ﴾.

به سوی سخن پاک و به سوی راه ستوده هدایت گردیدند. (حج ۲۴/۲۲)

(۲). ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا﴾.

ای اهل ایمان، تقوای الهی را رعایت کنید و سخن محکم و استوار بگوئید. (احزاب ۷۰/۳۳)

(۳). احزاب ۴۳/۳۳، همان آیه آغاز بیش گفتار.

(۴). بقره ۱۱۱/۲، انبیا ۲۴/۲۱، نمل ۶۴/۲۷، قصص ۷۵/۲۸.

و در جای دیگر مشرکان را بی برهان و سخنانشان را غیر عالمانه می داند و می گوید: «وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ»^۱

«کسی که همراه با خداوند، معبود دیگری را می خواند برهانی برایش ندارد».

گاهی با تعبیر «هُوَ الَّذِي...»^۲ دعوت به ریشه یابی مبدأ فاعلی نظام هستی می کند، و گاهی با تعبیر «أَلَمْ تَرَ...»^۳ دعوت به ژرف اندیشی می نماید.

تمامی این ها و صدها آیات و روایات دیگر از این قبیل، همه و همه رساننده این حقیقتند که معارف دین و تعلیمات پیامبران (علیهم السلام) نه تنها برخاسته از دلایل محکم، و براهینی خدشه ناپذیر هستند، بلکه با فطرت و سرشت انسان نیز هم خوانی دارند. به علاوه با حرکت نظام هستی هماهنگند. که اگر غیر این باشد، با عقل و منطق و ذات و فطرت و تمامی ذرات و موجودات نظام هستی به مخالفت برخاسته است.

(۱). مؤمنون ۱۱۷/۲۳.

(۲). بقره ۲۹/۲، آل عمران ۶/۳، انعام ۷/۶ و ۶۰، و...

(۳). بقره ۲۴۳/۲ و ۲۴۴ و ۲۵۸، آل عمران ۲۲/۳، نساء ۴۴/۴ و ۴۹ و...

اما آیا عموم بشر به این راز عالم هستی پی برده‌اند؟ و آیا حدّ اقل خداپرستان یا مسلمانان به این مطلب ایمان و یقین دارند؟

پاسخ مسلماً منفی است. زیرا اگر مثبت بود وضع زندگی انسان‌ها خصوصاً مسلمان‌ها این گونه نمی‌بود.

اگر انسان‌ها برای فهم و درک آغاز و انجام عالم هستی به اندازه کوچک‌ترین فعالیت‌های مادی یا تفریحی وقت و سرمایه می‌گذاشتند اوضاعشان بسیار مطلوب می‌بود.

بنابر این یکی از مهم‌ترین عوامل انحطاط و سقوط، انحطاط فکری و عقیدتی است؛ و حال آن که غنی‌ترین و پربهاترین گنجینه‌های فکری را در دست دارند.

همانند کسی که بر روی گنجی پربها نشسته است و دلش به آن گنج خوش است اما ذره‌یی از آن بهره نمی‌برد و در فقر و فلاکت زندگی می‌کند.

به فرمایش امیر کلام علیه السلام پیامبران برای استخراج و بهره‌وری از چنین گنجی برانگیخته شده‌اند.^۱

چنین استخراجی در عصر حاضر دارای دو ویژگی می‌باشد:

۱- با پیشرفت بشر در بُعد مادی و توسعه علوم تجربی و تکنولوژی، معارف دینی و به ویژه مبانی عقلی و منطقی دین نیز باید همگام با آن پیشرفت داشته باشد؛ تا آن توسعه مادی را جهت بدهد و در اختیار توسعه انسانیت در آورد. در غیر این صورت نه تنها موجب پیشرفت بشر نخواهد شد، بلکه به انحطاطش سرعت می بخشد که نمونه های واضح و روشنش را در پیشرفت های نظامی و تولید سلاح های شیمیایی و میکروبی و هسته ای مشاهده می کنیم.

۲- در هر زمان مسائل عقیدتی خاصی مطرح می شود که عوامل گوناگونی دارد. از آن جا که معارف دینی دارای مبانی عقلی و علمی و برهانی یقینی است، مسلماً برای تمامی شبهات و اشکالات پاسخ های روشن و مستدل دارد.

ولی از یک سو بر متولیان دین و حوزه های علوم اسلامی است که برای آن شبهات پاسخ روشن و قانع کننده بیایند و از سوی دیگر بر صاحبان و شنوندگان شبهات است که برای رفع آن ها و حصول اطمینان به عالمان دینی مراجعه نمایند، تا لذت شیرینی معارف ناب الهی را بچشند و از تردید و دو دلی و اضطراب درونی بیرون بیایند. کتاب حاضر حاصل حدود

سی سال تدریس عقاید اسلامی در جمع طلاب، دانشجویان، دانش آموزان و ... می باشد.

گاهی برخی از طلاب غیر ایرانی حوزه علمیه قم - صَانَهَا اللهُ عَنْ الْحَوَادِثِ - پس از سال ها مراجعت به کشورشان وقتی به ایران می آیند اظهار می دارند که: تمامی تحصیل و تعلّم ما در حوزه علمیه قم یک طرف، کلاس عقاید یک طرف. هرچه داریم از کلاس عقاید داریم. به برکت کلاس عقاید ما می توانیم در کشور و منطقه خودمان در برابر دیگر مکاتب حرف و استدلال داشته باشیم و از مکتبمان دفاع کنیم.^۱

این صحنه های جالب و زیبا از لذّت بخش ترین و شیرین ترین صحنه های زندگی این حقیر به شمار می آید. البته نه به خاطر تعریف و تمجید شخصی، بلکه به خاطر گوارا بودن عقاید و معارف برای جان های تشنه، خصوصاً جوانان جوّیای حق.

با این اوصاف مناسب است این مجموعه «گلستان اندیشه» نام گذاری گردد. این گلستان از ۴۴ گلخانه تشکیل یافته

(۱). گاهی اوقات جوانانی که یک دوره در کلاس عقاید شرکت کرده و در امتحان نمره خوبی آورده بودند برای بار دوم مجدداً در همان کلاس شرکت می کردند. می پرسیدم: شما که نمره خوبی آورده اید، چرا دوباره به این کلاس آمده اید؟

می گفتند: اگر چه نمره خوبی آورده ایم ولی مطالب کلاس بسیار عمیق و قابل استفاده است، می خواهیم یک بار دیگر شرکت کنیم تا برخی از نکته ها را بهتر فرا بگیریم.

است. در پایان هر گلخانه چندین گلدان خالی در نظر گرفته شده که باید از گل‌های آن گلخانه چیده درون آن گلدان‌ها کاشته شوند، تا گلستان با چیدن نشو و نما کند و رشد نماید، که امیر کلام علیه السلام می‌فرماید:

«یا کَمیلُ... المَالُ تَنْقُصُهُ النَّفَقَةُ، وَالْعِلْمُ يَزْكُو عَلَى الْإِنْفَاقِ»^۱

«ای کَمیل... مال با هزینه کردن کم می‌شود، اما علم با هزینه نمودن رشد می‌نماید».

حسین غفاری ساروی

۱۳۸۷/۹/۱